

Sygn. akt VIII Cz 655 /13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VIII Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący : SO Włodzimierz Jasiński (spr.)

Sędziowie : SO Hanna Matuszewska ; SO Małgorzata Kończal

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2013 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku P. P.

przy udziale M. P., K. S. i Banku (...) w M.

o stwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po F. P.

na skutek zażalenia wnioskodawcy

od zarządzenia Przewodniczącego Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 7 października 2013 roku

sygn. akt XI Ns 599/13

postanawia : **uchylić zaskarżone zarządzenie .**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z 7 października 2013 roku Przewodniczący Sądu Rejonowego w Toruniu zwrócił wniosek z uwagi na nie uzupełnienie jego braków formalnych poprzez nie wskazanie przez wnioskodawcę wszystkich uczestników tego postępowania w określonym terminie.

W ocenie Przewodniczącego Sądu Rejonowego w Toruniu wnioskodawca powinien wskazać wszystkich uczestników postępowania - wierzycieli spadkodawcy bowiem wiedzę odnośnie ich osób czerpał z informacji jaką posiadał pełnomocnik wnioskodawcy przeglądając stosowne akta spraw egzekucyjnych toczących się z inicjatywy wierzycieli spadku z którymi zapoznawał się.

Z orzeczeniem tym nie zgodził się wnioskodawca podnosząc , iż nie posiadał on informacji od pełnomocnika dotyczących wierzycieli spadku. Żalący wskazał ponadto ,że w niniejszej sprawie żaden pełnomocnik nie występuje i nie reprezentuje go , a ponadto po wezwaniu go do uzupełnienia braków formalnych , uzupełnił te braki w zakresie posiadanej wiedzy odnośnie tylko w stosunku do jednego z wierzycieli spadkodawcy nie posiadając natomiast wiedzy co do istnienia innych wierzycieli. Żalący wniósł jednocześnie o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych wniosku wskazując jednocześnie nową listę wierzycieli o której dowiedział się po zwrocie wniosku i dołączając dla nich odpisy wniosku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie okazało się zasadne.

W pierwszej kolejności należy zgodzić się z żalącym, iż w niniejszej sprawie występując samodzielnie bez pełnomocnika uzupełnił braki wniosku wynikające z zarządzenia Przewodniczącego, wskazując wierzyciela spadku jaki w chwili wezwania był mu znany – jako uczestnika postępowania. Wezwany był bowiem do wskazania wszystkich znanych mu wierzycieli spadkodawcy (lub wierzyciela spadku).

Wyprowadzenie przez Przewodniczącego Sądu Rejonowego wniosku, iż posiadał on jednak wiedzę o jeszcze innych wierzycielach spadkodawcy jako potencjalnych uczestnikach niniejszego postępowania z informacji osoby trzeciej (pełnomocnika ustanowionego w innych sprawach przez wnioskodawcę) nie zasługiwał na akceptację w stanie faktycznym niniejszej sprawy w którym pełnomocnik ten nie występował. Przyjęcie przy tym domniemania o wiedzy wnioskodawcy dotyczącej istnienia jeszcze innych wierzycieli nie znajduje uzasadnienia prawnego jak mi faktycznego.

Gdyby jednak okazało się, że w sprawie powinni brać udział jeszcze inni uczestnicy (nawet w założeniu, iż jakimś zakresie świadomie nie zostali oni wskazani przez wnioskodawcę), to przecież w trakcie trwania niniejszego postępowania istniały możliwości dopuszczenia ich do udziału w sprawie czy to na wniosek samych zainteresowanych czy nawet z urzędu przez sąd skoro co należy podkreślić mamy ciągle do czynienia ze szczególnym rodzajem postępowania spadkowego umożliwiającym jego „korektę” w którym sąd ma obowiązek ustalania spadkobierców z urzędu na podstawie własnej wiedzy mając na uwadze fakt, iż art. 510 § 1 k.p.c. wraz z art. 1025 § 1 k.p.c. wyznaczają krąg osób zainteresowanych w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku.

W takiej sytuacji nie dołączenie dla ujawnionych uczestników odpisu wniosku mogłoby uzasadniać co najwyżej ewentualnie zawieszenie postępowania, a nie zwrot wniosku (art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Tylko na marginesie powyższych rozważań podnieść należy, iż w piśmiennictwie wyrażony został pogląd, że uczestnikami postępowania w przedmiocie uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku są wszyscy uczestnicy postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, a do takich co należy podkreślić nie należeli wierzyciele spadku którzy w tym postępowaniu spadkowym nie brali udziału. Można zatem powziąć wątpliwość czy w ogóle powinni oni być uczestnikami niniejszego postępowania skoro wcześniej nie brali udziału w postępowaniu spadkowym. Wydaje się jednak, iż interes prawny wierzyciela w postępowaniu nieprocesowym, mogącym mieć wpływ na wypłacalność dłużnika jest respektowany w judykaturze co oznacza możliwość brania udziału w postępowaniu korygującym orzeczenie spadkowe. Pogląd ten jednak wymagałby rozważenia przez Sąd pierwszej instancji przy ocenie określenia kręgu osób zainteresowanych wynikiem niniejszego postępowania tym bardziej, iż inicjatywa do wstąpienia do postępowania nieprocesowego korygującego na gruncie art. 690 k.p.c. decyzje spadkowe należy w istocie do wszystkich zainteresowanych wynikiem postępowania, którzy wykażą swój interes prawny, a także należy również do samego sądu (por. także Monitor Prawniczy Nr 11-12 za 2013 rok - Andrzej Stempniak – w artykule omawiającym postępowania o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku cz. I i cz. II).

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak na wstępie.

Końcowo jedynie podnieść należało, iż Sąd pierwszej instancji nie rozpatrzył jednocześnie złożonego wraz zażaleniem wniosku o przywrócenie wnioskodawcy terminu do uzupełnienia braków formalnych wniosku, które według jego oświadczenia uzupełnił wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu (termin ten jako sądowy podlega przywróceniu zgodnie z art. 168 i nast. k.p.c.), co w razie uwzględnienia tego wniosku i uchyleniu zarządzenia o zwrocie wniosku czyniłoby przedmiotowe zażalenie bezzasadnym.